

The Effects of Using an Academic Controversy Technique on the Critical Literary Reading Ability of Mathayomsuksa 2 Students

Sakanwong Mitprasert^{1*} and Petch Wijitnawin²

¹ Master of Education, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand

² Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: green0416sakanwong@gmail.com

ABSTRACT

This research article aimed to compare the average score of grade 8 students' critical literary reading ability before and after learning by following an Academic Controversy technique. Population in the research comprised 260 students who were studied in Mathayomsuksa 2 or grade 8 at a school in Bangkok, Thailand. Research sample consisted of 38 students from the class 2/1 who were studied in second semester 2024. They were selected through a purposive sampling method. The instruments for the experiment were 12 lesson plans designed following the Academic Controversy technique. Each lesson plan designed for a teaching session, comprised 50 minutes. Research instrument for collecting data was a critical literary reading ability test. The test was a multiple-choice test which consisted of 30 items. The research was undertaken for 6 weeks, 2 sessions per week, totally 12 sessions. Quantitative data were examined to check mean and standard deviation. Additionally, the results were analyzed to check statistical significance by using dependent t-test. The findings showed that the average score of critical literary reading ability of grade 8 students was higher than prior to the experiment at the 0.05 level of significance.

Keywords: Academic Controversy Technique, Critical Reading Ability, Literary

ผลของการใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการที่มีต่อความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สกรรจวงศ์ มิตรประเสริฐ^{1*} และ เพชร วิจิตรนาวิน²

¹ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

² ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: green0416sakanwong@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการ ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร จำนวน 260 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง ม.2/1 จำนวน 38 คนที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการ จำนวน 12 แผน แผนละ 1 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นแบบทดสอบประเภทปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลนาน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวมเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 12 คาบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตลอดจนค่าที่แบบกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระ (dependent t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการ, การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, วรรณคดี

© 2025 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

การศึกษาในปัจจุบันมีความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้และทักษะใหม่ ๆ แต่ไม่ควรมองข้ามการเรียนรู้จากอดีต ซึ่งเป็นพื้นฐานในการสร้างอนาคตอย่างมั่นคง โดยเฉพาะการศึกษาเรื่องราวในอดีตของไทยผ่านการอ่านวรรณคดีที่สืบทอดมาตั้งแต่โบราณ การอ่านวรรณคดีในอดีตมีวัตถุประสงค์เพื่อความบันเทิงและการอบรมสั่งสอนสังคม แต่ในปัจจุบันกลายเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาเพื่อสืบทอดวัฒนธรรมไทยและพัฒนาทักษะการอ่าน (ปรีชา ช่างขวัญยืน, 2560) การอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณยังมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต เนื่องจากช่วยให้เราเข้าใจและนำเรื่องราวในอดีตมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน วรรณคดีจึงมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ในทุกยุคทุกสมัย และการศึกษาวรรณคดีจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้สนใจในชีวิต (อิงอร สุพันธุ์วนิช, 2565)

ความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณเป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝน โดยเฉพาะในผู้เรียนยุคปัจจุบันที่มีทักษะการอ่านต่ำ เนื่องจากความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลผ่านสื่อและการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ (ศิริธัม ภาควิชา, 2564) ทำให้ผู้เรียนขาดการไตร่ตรองและการวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 หลักสูตรการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีเพื่อสร้างความซาบซึ้งในวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการโต้แย้งในกลุ่มช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการ

(Academic Controversy technique) ซึ่งสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและใช้ข้อมูลเชิงวิชาการในการโต้แย้งเพื่อหาข้อสรุปที่เหมาะสม (Johnson & Johnson, 2014; Johnson, 2015)

เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการ (Academic Controversy technique) เป็นกลยุทธ์การเรียนรู้ร่วมกันที่ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ Jean Piaget ที่ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาทางเชาว์ปัญญาขึ้นอยู่กับประสบการณ์และปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม (ทิตนา แชนนี, 2566) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีพิพาทเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับกรณีศึกษา ส่งผลให้ทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้เรียนมีทักษะในการทำงานกลุ่มสูงขึ้นหลังการทดลองและแสดงพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่ดีขึ้นในทุกทักษะ (เบญจรัตน์ ไบบาน, 2562)

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดความขัดแย้งทางวิชาการ (Academic Controversy) พบว่าส่วนใหญ่เน้นการใช้วิธีการสอนนี้ในชั้นประถมศึกษา (กัลยรัตน์ แสงแก้ว, 2565) และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (พิชชากร บุรุษพัฒน์ และ ชัยวัฒน์สุทธิรัตน์, 2562) ขณะที่งานวิจัยในต่างประเทศมักศึกษาในระดับปริญญาตรี (Alvidrez, Villa & Hampton, 2024) โดยมีการสำรวจตัวแปรต่าง ๆ เช่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ความสามารถในการโต้แย้ง โครงสร้างการโต้แย้ง และการแสดงเหตุผลเพื่อสนับสนุนประเด็นการโต้แย้ง อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาผลของการใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการต่อความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลของการใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการที่มีต่อความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผู้เรียนได้มีโอกาสในการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการเรียนรู้วิชาหลักภาษาไทยจากกิจกรรมการอภิปราย การโต้แย้งด้วยข้อมูลทางวิชาการ คติวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น การตัดสินใจและแก้ปัญหาาร่วมกัน รวมถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ศึกษาไปปรับใช้ในชีวิตจริงด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการ ทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบกึ่งทดลอง (quasi-experimental research design) (Cohen et al., 2018) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 260 คนที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีทั้งหมด 8 ห้องเรียน แต่ละห้องเรียนมีจำนวนผู้เรียนแตกต่างกัน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 38 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากผู้เรียนห้องดังกล่าวมีความสามารถในการอ่านวรรณคดีระดับต่ำที่สุด จึงควรได้รับการพัฒนาความรู้และความสามารถในการอ่านวรรณคดีให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย พบว่าไม่ได้เป็นไปตามสัดส่วนของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ (Krejcie & Morgan, 1970) กำหนดไว้ว่าประชากร 260 คน ควรมีกลุ่มตัวอย่าง 155 คน เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งรายชื่อและจำนวนของผู้เรียนแต่ละห้องถูกกำหนดโดยฝ่ายวิชาการของโรงเรียน อีกทั้งผู้วิจัยไม่ได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนแปลงรายชื่อและจำนวนของผู้เรียน นอกจากนี้งานวิจัยนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลภายใน 1 ห้องเรียน เพราะมุ่งศึกษาการเปรียบเทียบผลการวิจัยก่อนและหลังจากการสอนโดยใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคใหม่ ดังนั้น ผู้เรียนจำนวน 38 คน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการวิจัยครั้งนี้ อย่างไรก็ตาม (Cohen et al., 2018) จำนวนของ

ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อคำนวณหาค่าสถิติอ้างอิงควรมีอย่างน้อย 30 คน ซึ่งผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 มีจำนวนที่สามารถยอมรับได้ทางสถิติ (Creswell & Guetterman, 2019)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รายละเอียดมีดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการ จำนวน 12 แผน แผนละ 1 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลจำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คาบเรียน แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการ และขั้นสรุปผล (ขั้นที่ใช้เทคนิคประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ได้แก่ ขั้นแบ่งกลุ่มและให้หัวข้อ ขั้นนำเสนอและจดบันทึก ขั้นโต้แย้งและรักษาจุดยืน ขั้นสลับตำแหน่งและทำซ้ำ ขั้นสรุปอย่างมีเหตุผล) เมื่อได้แผนการจัดการเรียนรู้แล้วจึงนำไปตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมโดยอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำไปประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความสอดคล้องของตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 คน แล้วจึงนำแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 1 แผน ไปทดลองใช้ (try out) กับผู้เรียนที่มีคุณสมบัติคล้ายกับประชากรกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 38 คน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนบางคนมีความสับสนในหัวข้อการวิจารณ์ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้จากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยเพิ่มใบความรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการโต้แย้งได้ดียิ่งขึ้น

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบประเภทปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ คำตอบที่ถูกต้องกำหนดให้มีน้ำหนักคะแนนข้อละ 1 คะแนน รวม 30 คะแนน แบบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณถูกสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Mather & McCarthy (2015) และ Cruz-Roa (2024) ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการตีความและวิเคราะห์สาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลและเสนอความคิดเชิงสร้างสรรค์ และความสามารถในการประเมินผลแนวคิดหรือสาระสำคัญตลอดจนคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน แบบวัดฉบับนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมโดยอาจารย์ที่ปรึกษา และผ่านการประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 คน หลังจากนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขภาษาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียนตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยนำแบบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณไปทดลองใช้ (try out) กับผู้เรียนที่มีคุณสมบัติคล้ายกับประชากรกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 38 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับที่ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ในข้อ 2.1 ผลการทดลองพบว่าแบบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา ระหว่าง 0.80-1.00 ค่าความเชื่อมั่น (reliability) 0.76 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.34-0.72 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-0.50

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขออนุญาตต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับอนุญาตจากผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้เป็นลายลักษณ์อักษรด้วย ก่อนเริ่มดำเนินการวิจัยมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัย ครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างไว้เป็นความลับ และใช้นามสมมุติแทนชื่อของผู้เรียนทุกคน รวมถึงใช้นามสมมุติแทนชื่อจริงของโรงเรียน เพื่อให้เป็นไปตามหลักจริยธรรมการวิจัยด้วย (Creswell & Guetterman, 2019)

3.2 ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลก่อนเริ่มการทดลองโดยให้ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบคำถามในแบบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งใช้เวลา 30 นาที

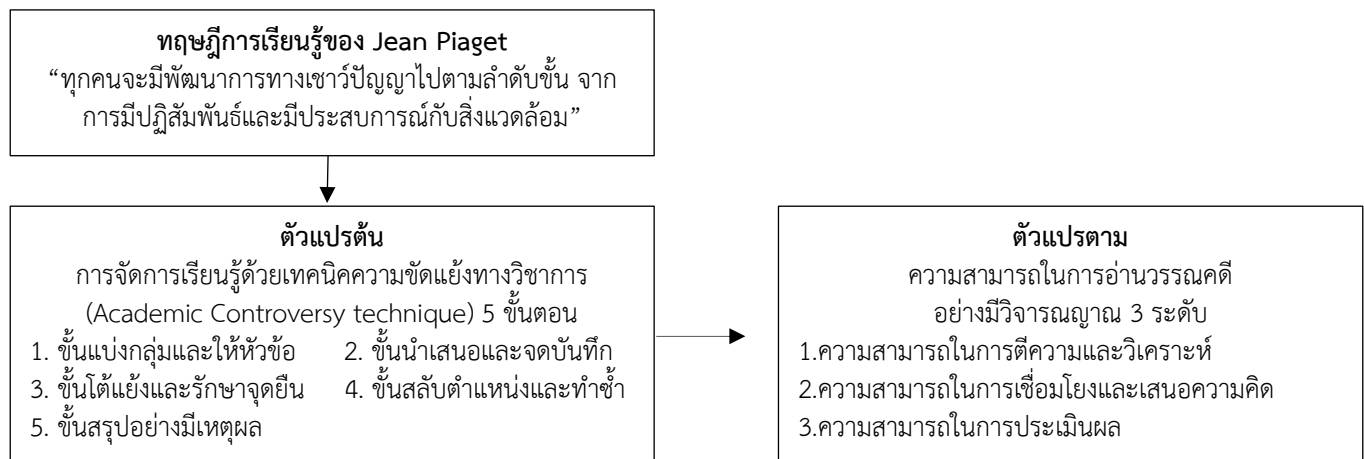
3.3 ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามแผนที่กำหนด โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนจริง กับ ผู้เรียนในกลุ่มตัวอย่างตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการ โดยใช้เวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ 1 คาบต่อ 1 แผน รวมทั้งสิ้น 12 แผน

3.4 ผู้วิจัยดำเนินการโดยให้ผู้เรียนในกลุ่มตัวอย่างตอบคำถามในแบบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมี วิจารณ์ญาณ ใช้เวลา 30 นาที

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณ์ญาณ ทั้งก่อนและหลังการ ทดลอง โดยพิจารณาตามข้อตกลงเบื้องต้น (assumption) ของการทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติ t-test ซึ่งผู้วิจัย วิเคราะห์การแจกแจงความถี่ (frequency distribution) (Cohen et al., 2018) แล้วพบว่า ผลคะแนนดังกล่าวแจกแจง แบบปกติ ผู้วิจัยจึงนำคะแนนไปคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนน เฉลี่ยความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณ์ญาณ ทั้งก่อนและหลังการทดลอง ด้วยโปรแกรม SPSS Statistics 21.0 ซึ่งใช้สูตรคำนวณ สำหรับการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent samples)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมี วิจารณ์ญาณของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการ

ช่วงเวลา	จำนวนนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ค่า t	sig
ก่อนการทดลอง	38	13.79	3.69	14.45	0.00*
หลังการทดลอง	38	18.95	3.30		

หมายเหตุ: * $P < 0.05$

ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณ์ญาณ ผู้วิจัยพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการมีคะแนนความสามารถในการอ่านวรรณคดี อย่างมีวิจารณ์ญาณหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองโดยใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอภิปรายได้ว่า การใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการในการจัดการเรียนรู้เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างหนึ่ง ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการทำงานร่วมกัน (collaborative work) โดยใช้การเรียนรู้แบบกลุ่มย่อย (small group) ทำให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสในการแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ในการอภิปรายหรือโต้แย้งกับเพื่อน ซึ่งในชั้นเรียนทั่วไปจะทำการอภิปรายและโต้แย้งกันเป็นกลุ่มใหญ่ ทำให้ผู้เรียนบางส่วนไม่มีโอกาสในการฝึกฝนหรือแสดงทักษะได้อย่างเต็มความสามารถ เมื่อกลุ่มในการอภิปรายและโต้แย้งมีขนาดเล็กลง ก็ทำให้ทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับกลุ่มได้อย่างเต็มที่ เมื่อศึกษางานวิจัยที่ใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการที่มีต่อความสามารถที่ใกล้เคียงกัน พบว่ามีผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน โดย พิชชากร บุรุษพัฒน์ และ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2562) พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบพิพาทเชิงสร้างสรรค์ มีความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบพิพาทเชิงสร้างสรรค์ มีความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากการศึกษา ยังพบว่าการใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการ มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกันในเรื่องของทักษะในการโต้แย้ง และสอดคล้องกับ เบญจรัตน์ ไบบาน (2562) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีพิพาทเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับการใช้กรณีศึกษา มีทักษะการทำงานกลุ่มหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีพิพาทเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับการใช้กรณีศึกษามีการเปลี่ยนแปลงทั้ง 5 ทักษะ โดยทักษะที่พัฒนามากที่สุด คือ ทักษะการวางแผน รองลงมา คือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะในการปฏิสัมพันธ์ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การศึกษาวรรณคดีโดยใช้เทคนิคการโต้แย้งทางวิชาการยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้อภิปรายและโต้แย้งในประเด็นที่ต่างไปจากสิ่งที่อยู่ในตำราเรียน เพราะโดยปกติแล้วเราจะเรียนวรรณคดีร่วมกันเป็นกลุ่มใหญ่ มีแค่ผู้เรียนบางส่วนที่สนใจหรือตั้งใจเรียนที่จะตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็นเสมอ แต่สำหรับผู้เรียนที่ไม่ค่อยกล้าแสดงออกหรืออาจจะนั่งหลังห้องไม่ตั้งใจเรียน อาจจะไม่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นร่วมด้วย อีกประการหนึ่งคือการศึกษาวรรณคดีมักมีแนวคิดเดียวกันตามที่ตำรากำหนดไว้ ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดวิจารณญาณที่สร้างสรรค์ เมื่อศึกษาวรรณคดีเป็นกลุ่มเล็กทำให้ได้อภิปรายและโต้แย้งกันในเรื่องที่หลากหลายมากกว่าที่มีให้ศึกษาในตำรา บางคนอาจจะได้มุมมองในการอ่านวรรณคดีใหม่ ๆ เพราะ ไม่ต้องยึดติดอยู่ในกรอบความคิดเดิม ๆ ที่สร้างไว้ เป็นการสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียนในวันข้างหน้า เมื่อต้องใช้วิจารณญาณก็จะมีความคิดที่กว้างไกลมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ De Bono (2015) ที่กล่าวว่า การคิดนอกกรอบจะก่อให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ หลาย ๆ อย่าง อีกทั้งความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เพราะขนาดของความคิดนั้นไม่สำคัญหรือยิ่งใหญ่ไปกว่าปริมาณของความคิด และปริมาณของความคิดนั้นมีคุณค่ามากต่อกระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ เรายังเสนอเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างแนวคิดขึ้นมาได้ ซึ่งมีขั้นตอนการคิดเพื่อให้ออกไปจากกรอบที่ครอบงำอยู่นั้นด้วย

นอกจากนี้การใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการในการศึกษาวรรณคดียังช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นแนวทางในการนำเสนอแก่นเรื่อง สำคัญ ข้อคิดไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วย จากการสร้างคำถามที่เป็นข้อขัดแย้งให้ผู้เรียนได้อภิปรายและโต้แย้งกัน ซึ่งเป็นหัวข้อที่สะท้อนความเป็นจริงรอบตัวของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนสรุปแนวคิดได้ก็จะเชื่อมโยงเข้าไปหาตัวบทวรรณคดี เป็นส่วนที่ช่วยให้ผู้เรียนนำเอาวรรณคดีมาปรับใช้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนมากกว่าแค่อ่านในตำรา รวมถึงยังสามารถนำทักษะในการตีความตัวบทวรรณคดีไปตีความข้อมูลข่าวสารที่ผู้เรียนพบในชีวิตประจำวัน เพื่อช่วยในการตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณด้วย

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยเรื่องผลของการใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการที่มีต่อความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า

1) การศึกษาวรรณคดีเกิดมุมมองใหม่ ๆ ที่สร้างสรรค์และหลากหลาย จากแนวทางในการศึกษาที่ไม่ยึดติดกับขนบแบบเดิม ไม่มองการศึกษาวรรณคดีอยู่มุมเดียวหรือมุมเดิมเสมอไป เป็นส่วนที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้มีทักษะในการคิดที่สร้างสรรค์และใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจปัญหา องค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมนั้นก็จะได้รับการพัฒนาและต่อยอดให้ก้าวไกลขึ้น ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ไม่สิ้นสุด

2) การใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกล้าในการคิดและแสดงออกที่หลากหลายมากขึ้น ด้วยรูปแบบของกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสนในการแสดงความสามารถมากขึ้น ลดความตึงเครียดและความวิตกกังวล ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสบายใจที่จะมีส่วนร่วมในกลุ่มย่อย

3) การใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เหตุผลในการอ่านวรรณคดีมากขึ้น เพราะเมื่อผ่านกิจกรรมการอภิปรายและโต้แย้งกัน จะทำให้ผู้เรียนรู้จักการหาเหตุผลมาสนับสนุนข้ออภิปรายหรือข้อโต้แย้งของตนเองได้อย่างเหมาะสม สามารถหาเหตุผลที่น่าเชื่อถือและมีน้ำหนักเพื่อแสดงจุดยืนได้อย่างชัดเจน และมีความมั่นใจในการความคิดของตนเองมากขึ้นด้วย

สรุปผลการวิจัย

การใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการที่มีต่อความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการ ผู้เรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่าเทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการเป็นเทคนิคที่ดีและเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นเทคนิคที่ช่วยให้ผู้เรียนได้แสวงหามุมมองใหม่ ๆ ในการศึกษาวรรณคดี โดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบของการศึกษาวรรณคดีแบบเดิม ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าคิดและกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม เป็นบรรยากาศในการเรียนรู้แบบกลุ่มย่อยที่ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสนในการแสดงออกโดยเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักใช้เหตุผลในการอภิปรายและโต้แย้งอีกด้วย การใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการจึงเหมาะสมสำหรับการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ครูผู้สอนควรอธิบายขั้นตอนและวิธีการทำกิจกรรมตามขั้นตอนของเทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการให้ผู้เรียนได้เข้าใจอย่างละเอียดก่อนการจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมที่ถูกต้อง

1.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการมีข้อจำกัด เรื่องของการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ที่ขาดความน่าเชื่อถือ ฉะนั้นจึงควรให้ผู้เรียนรู้จักการคัดเลือกข้อมูลที่ต้องก่อนทำกิจกรรม

1.3 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการไม่ได้เหมาะสมกับผู้เรียนทุกคน เพราะเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนต้องแสดงออก สำหรับผู้เรียนบางคนอาจไม่ชอบการแสดงออก ครูต้องช่วยให้ผู้เรียนกลุ่มนี้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามปกติ โดยอาจจะแนะนำแหล่งข้อมูล หรือใช้คำถามเพื่อแนะนำแนวทางในการคิดอย่างเป็นกลาง

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องด้วยงานวิจัยในครั้งนี้ใช้เทคนิคความขัดแย้งทางวิชาการเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการเปรียบเทียบกับเทคนิค วิธีการสอน หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ จึงไม่สามารถอนุมานได้ว่าเทคนิคนี้จะดีกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างไร ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการเปรียบเทียบกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติหรือเทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านวรรณคดีอย่างมีวิจารณญาณมากที่สุด

2.2 เนื่องด้วยงานวิจัยในครั้งนี้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ทำให้ผลการวิจัยมีข้อจำกัดในการอ้างอิงไปยังผู้เรียนในห้องเรียนอื่น ดังนั้น หากมีการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยอาจใช้วิธีการสุ่ม (randomization) กลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นนักเรียนทั้งระดับและนำมาจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค ความขัดแย้งทางวิชาการ เพื่อศึกษาผลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัลยรัตน์ แสงแก้ว. (2565). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องสุภาวดีสอนหญิง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ พิพาตเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับเกมการศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร)
- ทศนา แคมณี. (2566). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจรัตน์ ใจบาน. (2562). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีพิพาตเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับการใช้กรณีศึกษาที่มีต่อ ทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ปรีชา ช่างขวัญยืน. (2560). *ปรัชญาปริทรรศน์: มุมมองภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชชากร บุรุษพัฒน์ และ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2562). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบพิพาตเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งเสริม ความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. *วารสารแห่งมหาวิทยาลัยนเรศวร*, 21(1), 127-141.
- ศิโรตม์ ภาคสุวรรณ. (2564). *บทบาทของประเทศไทยในการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์*. *ปรัชญาปริทรรศน์*, 26(1), 137-145.
- อิงอร สุพันธุ์วนิช. (2565). *วิเคราะห์เจาะลึกวรรณคดีไทยในแบบเรียนมัธยมศึกษา*. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี.
- Alvidrez, M., Villa, C., & Hampton, E. M. (2024). Using structured academic controversy for STEM education leadership programs. *Journal of College Science Teaching*, 53(2), 129–134.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). *Research Methods in Education*. (8th ed.). London: Routledge.
- Creswell, J. W. & Guetterman, T. C. (2019). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research*. (6th ed.). New York: Pearson Education.
- Cruz-Roa, R. (2024). Critical reading inside a cross-curricular approach. *HOW Journal*, 31(1), 107–122.
- De Bono, E. (2015). *Lateral Thinking: Creativity Step by Step*. New York: Harper & Row.
- Johnson, D. W. and Johnson, R. T., (2014). Cooperative learning in 21st century. *Anales de psicología*, 30(3), 841-851.
- Johnson, D. W., (2015). *Constructive controversy: theory, research, practice*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Mather, P., & McCarthy, R. (2015). *The art of critical reading*. (4th ed.). New York: McGraw-Hill Education.